

**2024 жылғы «БЖЗҚ» АҚ бөлімшелері қызметіндегі
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі сараптау нәтижесі туралы
№4 сараптамалық анықтама**

Алматы қ.

«21». 11. 2025 ж.

КІРІСПЕ

2024 жылғы «БЖЗҚ» АҚ (бұдан әрі – Қор) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі сараптау жүргізу негіздемесі – Қордың Басқарма Төрағасының 2025 жылғы 10 қаңтардағы №18 бұйрығы (бұдан әрі – №18 бұйрық).

№18 бұйрыққа №1 қосымша 2024 жылғы «БЖЗҚ» АҚ орталық аппаратының құрылымдық бөлімшелерінің және филиалдарының қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі сараптау жүргізу кестесіне (бұдан әрі – Кесте) сәйкес 2025 жылғы 3-тоқсандағы сараптау 2024 жылғы Қордың мынадай бөлімшелері мен филиалдарының (бұдан әрі – Бөлімшелер) қызметін қамтыды:

1. Стратегиялық даму департаменті (СДД);
2. Қызметті қамтамасыз ету департаменті (ҚҚД);
3. Бюджетті жоспарлау және бақылау басқармасы (БЖББ);
4. Инвестициялық портфельді талдау басқармасы (ИПТБ);
5. Цифрландыру департаменті (ЦД);
6. «БЖЗҚ» АҚ Павлодар облыстық филиалы;
7. «БЖЗҚ» АҚ Абай облыстық филиалы;
8. «БЖЗҚ» АҚ Солтүстік Қазақстан облыстық филиалы;
9. «БЖЗҚ» АҚ Шымкент қ. филиалы;
10. «БЖЗҚ» АҚ Түркістан облыстық филиалы.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс басқармасы (бұдан әрі – СКБ) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі сараптауды (бұдан әрі – СТИС) *Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген Үлгілік қағидаларға, Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі) төрағасының 2022 жылғы 30 желтоқсандағы № 488 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі сараптау жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдарға (бұдан әрі – Әдістемелік ұсынымдар) сәйкес жүргізді.*

ҚОР БӨЛІМШЕЛЕРІНІҢ ҚЫЗМЕТІНЕ ҚАТЫСТЫ НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДЕГІ, ІШКІ НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАРДАҒЫ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН АНЫҚТАУ

Бөлімшелердің қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде (бұдан әрі – НҚА) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің құралуына ықпал ететін нормалар табылған жоқ.

2023 жылы СКБ жүргізген 2022 жылғы «БЖЗҚ» АҚ-да сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі сараптау аясында Басқарма Төрағасының 15.02.2023 жылғы №168 бұйрығына сәйкес сараптауға ұсынылған ішкі нормативтік құжаттардың (бұдан әрі – ІНҚ) барлығы (200-ден астам) қаралды; анықталған нормативтік тәуекелдер мен ұсынымдар тиісті №№1-4 сараптамалық анықтамаларда және іс-шаралар жоспарларында баяндалды.

Сонымен қатар СКБ 2023, 2024 жылдары және 2025 жылғы қаңтар-қазанда ағымдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама аясында Бөлімшелер ұсынған Қордың ІНҚ, ІНҚ өзгерістері/толықтырулары жобаларының барлығы қаралды. Осылайша, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы жұмыстың тиімділігі мен нәтижелілігін арттыруға ықпал етпейтін нормативтік тәуекелдерді жою бойынша СКБ ұсынымдарының барлығы қабылданды.

Сарапталған НҚА және ІНҚ тізбесі осы сараптауға 1-қосымшада көрсетілді.

ҚОР БӨЛІМШЕЛЕРІНІҢ ҰЙЫМДЫҚ-БАСҚАРУ ҚЫЗМЕТІНДЕГІ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН АНЫҚТАУ

1. Қызметкерлерді басқару:

1) біліктілік талаптарына сәйкес келмейтін тұлғаларды Бөлімшелерге жұмысқа қабылдау фактілері: жоқ.

2) бос жұмыс орындары туралы мәліметтер: *«бос жұмыс орнының болуы, біліктілік талаптары, қажетті құжаттар тізбесі, іріктеудің әртүрлі кезеңдеріне жіберілген адамдар туралы ақпаратты орналастырмау, уақтылы және/немесе толық орналастырмау»* сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің индикаторы бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ;

3) *«БЖЗҚ» АҚ Басқармасының 28.09.2018 жылғы №73 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ қызметкерлерін қабылдау және бейімдеу қағидаларының 9-тармағына сәйкес (бұдан әрі – Қабылдау қағидасы) кәсіптік тестілеуді өткізу жөніндегі талаптар осы ІНҚ-да көрсетілген адамдарды қоспағанда, барлық кандидатқа қолданылады. Бөлімшелер СКБ-ға 2024 жылдан бастап үміткерлермен өткізілген кәсіби тестілеу нәтижелерін берді (Қабылдау қағидаларында айқындалған мерзім ішінде оларды сақтай отырып, «Битрикс» КП-да кәсіби тестілеу нәтижелерін түзету және жою мүмкін еместігін қамтамасыз ету бойынша пысықтауды ескере отырып, - 13.06.2024 ж. Басқарушы директор жұмыстарды аяқтау және өнеркәсіптік пайдалануға қабылдау туралы актіні бекітті, - аталған іс-шара Қордың Басқарма Төрағасының 19.02.2024 жылғы №181 бұйрығымен бекітілген 2023 жылғы «БЖЗҚ» АҚ бөлімшелерінің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарына (№1 талдамалық анықтама) сәйкес орындалды);*

4) сыбайлас жемқорлық қылмысын жасау туралы мәліметтердің болуы немесе болмауы туралы анықтама бермеген тұлғаларды жұмысқа қабылдау туралы мәліметтер – 2024 жылы Бөлімшелерге жұмысқа қабылданған қызметкерлер саны – 80 қызметкер, барлық кандидат сыбайлас жемқорлық қылмысын жасау туралы мәліметтердің болуы немесе болмауы туралы анықтама ұсынды;

5) *«БЖЗҚ» АҚ Басқармасының 28.12.2018 жылғы №98 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ Кадр мәселелері жөніндегі комиссиясы туралы ереженің (бұдан әрі – Ереже) 4-ші және 9-тармақтарына сәйкес:*

- *«БЖЗҚ» АҚ Кадр мәселелері жөніндегі комиссиясы (бұдан әрі – Комиссия) – Ережеде және Қордың басқа ІНҚ-да айқындалған өкілеттіктер аясында Қордың ішкі кадр саясатын іске асыратын Қордың тұрақты жұмыс істейтін алқалық органы;*

- *Комиссияның негізгі міндеті – Қордың бос лауазымдарына орналасу мәселелерін қарау.*

Бөлімшелерге жұмысқа қабылданған барлық үміткер бойынша Комиссия отырыстарының 80 хаттамасы ұсынылды;

6) тексерілетін Бөлімшелердің қызметкерлеріне қолданылған тәртіптік жаза шаралары – 5; мерзімінен бұрын алынған тәртіптік жаза шараларының саны – жоқ.

7) Қазақстан Республикасының заңнамасын, ІНҚ бұзған немесе бұзған тұлғаларға тәртіптік сипаттағы шаралар қолданбау туралы ақпарат – жоқ;

8) 2024 жылы аралас қашықтан/қашықтан жұмыс белгілеу туралы ҚДД ұсынған 46 бұйрықты талдау аясында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ;

9) сараптау аясында Бөлімшелердің қызметкерлеріне берілген 86 сенімхат қаралды, сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі сараптау қорытындысы бойынша анықталған Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдар тізбесі осы сараптауға 2-қосымшада көзделген.

2. Мүдделер дауын реттеу:

«БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің 11.05.2023 жылғы № 6 шешімімен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа сәйкес:

- лауазымды тұлғалар, Уәкілетті тұлғалар және қызметкерлер өздерінің кәсіби қызметінде мінез-құлық нормаларын қатаң сақтауы, атап айтқанда, мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерін жүзеге асырмауы тиіс (12-тармақтың 8) тармақшасы);

- Уәкілетті тұлғалар өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Қор мүддесін басшылыққа алуға және олардың жеке мүддесі Қор мүддесіне қайшы келетін жағдаяттардан немесе жағдайлардан аулақ болуға міндетті (25-тармақ);

- мүдделер қақтығысы туындаған (немесе оның туындау мүмкіндігі) жағдайда, Уәкілетті тұлғалар *«БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің 28.04.2017 жылғы №3 хаттамасымен бекітілген «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының қолданыстағы және әлеуетті мүдделер дауын басқару саясатына сәйкес* тәртіппен және мерзімдерде мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты ашуға міндетті. Мүдделер қақтығысын басқару саясатында көзделген мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және реттеу шаралары мен тәсілдері толық сипатта болмауы тиіс, себебі әрбір нақты жағдайда қалыптасқан мүдделер қақтығысының ерекшелігіне, мүдделер қақтығысын реттеу мақсаттарына қолданылатын шаралардың сәйкестік дәрежесіне қарай мүдделер қақтығысын реттеудің басқа нысандары пайдаланылуы мүмкін (26-тармақ).

2024 жылы Уәкілетті тұлғаларда мүдделер дауының деректері **анықталған жоқ.**

3. Мемлекеттік қызметтер көрсету:

Міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен құралған зейнетақы жинақтарынан зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру бойынша Қор қызметтері Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 31 қаңтардағы № 39/НҚ бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік қызметтер тізіліміне енгізілген.

11.10.2018 ж. бастап зейнет жасына толған тұлғалар Қордан міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдерін алу мақсатында «Азаматтарға арналған үкімет» Мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ-ға жасына қарай зейнетақы төлемдерін, мемлекеттік базалық зейнетақы төлемін және Қордан зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы бірыңғай өтінішті Мемлекеттік корпорация «бір терезе» қағидаты бойынша көрсететін композиттік қызмет аясында береді.

Осы СКБ сараптауының аясында мемлекеттік қызметтерге қатысты 2 шағым қаралды, олар расталған жоқ. ЗАЕЕД деректеріне сай 2024 жылы «БЖЗҚ-дан МЗЖ, МКЗЖ есебінен қалыптастырылған зейнетақы жинақтарынан зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру» мемлекеттік қызметтерінің саны – 371 833.

4. Рұқсат беру функцияларын іске асыру:

Қор рұқсат беру функцияларын жүзеге асырмайды.

5. Бақылау-тексеру функцияларын іске асыру:

Қор бақылау-тексеру функцияларын жүзеге асырмайды.

6. Қаражатты игеру және бөлу:

1) «БЖЗҚ» АҚ қызметін және стратегиялық даму жобаларын қамтамасыз ету үшін бюджетті (қаржылық жоспар) және күрделі шығыстар жоспарын әзірлеу, бекіту, түзету және бақылау тәртібі және жауапкершілік *«БЖЗҚ» АҚ Басқармасының 01.04.2022 жылғы №22 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ бюджетін (қаржылық жоспар) мен күрделі шығыстар жоспарын әзірлеу, бекіту және бақылау нұсқаулығымен* анықталған. Бұл ІНҚ-да:

- шығасының нормаланатын баптарының тізбесі, оларды есептеу тәртібі, шығасының нормаланатын баптары бойынша нормалар мен нормативтер мөлшері;

- бюджеттің орындалғаны туралы есеп (қаржы жоспарын) және күрделі шығыстар жоспарын жасау;

- жоспарланатын жылға шығысты жоспарлау белгілері көзделген.

2025 жылға Қор бюджеті Қор Басқармасының 04.11.2024 жылғы №77 хаттамасымен бекітілді. 2024 жылы Бөлімшелердің бюджеттік өтінімдерді (бюджетті қалыптастыру аясында) уақытылы бермеуі анықталған жоқ.

Басқарманың 25.07.2024 жылғы №56 хаттамасымен бекітілген Ішкі есептілік тізбесіне (бұдан әрі – Тізбе) сәйкес Қор Басқармасы 2024 жылы ай сайын БЖББ-дан бюджеттің (қаржы жоспарының) және күрделі шығыстар жоспарының орындалуы туралы есеп алады.

2) Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2023 жылғы 7 маусымдағы № 40 қаулысымен бекітілген Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының, ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларының тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларына сәйкес болу мақсатында Қорда тәуекелдерді басқару жүйесі жұмыс істейді, тиісті ІНҚ қабылданды (Директорлар кеңесінің 13.06.2023 жылғы №8 шешімімен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ тәуекелдерді басқару саясаты, Басқарманың 07.11.2024 жылғы №78 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да негізгі және операциялық тәуекелдерді басқару қағидасы, Директорлар кеңесінің 19.07.2024 жылғы №12 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ алаяқтық тәуекелін басқару саясаты және басқа да ІНҚ).

Тізбеге сәйкес Басқарма тоқсан сайын ТМД-дан тәуекелдерді басқару жүйесінің талаптарын сақтау (пайдалану) туралы, тәуекелдер картасы туралы ақпарат, Қордың стратегиялық мақсаттарына жетуге түйінді тәуекелдердің әсерін талдау туралы, тәуекелдерге ден қою (тәуекелдерді барынша азайту) жөніндегі іс-шаралардың орындалуы, «БЖЗҚ» АҚ меншікті активтері бойынша тәуекел сыйымдылығы және тәуекелге төзімділік деңгейін сақтау мониторингінің нәтижелері туралы мәлімет; Тәуекелдерді азайту жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы есеп/Тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі іс-шаралар жоспары; Операциялық тәуекелдер бойынша сараптамалық жазба (тәуекелдер бойынша есептер) алады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ағымдағы сараптау аясында СКБ Бөлімшелерге қатысты 2024 жылғы Тәуекел оқиғалар журналының деректерін пайдаланды; 2023-2024 жылдарға арналған тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралармен «БЖЗҚ» АҚ тәуекелдер тізілімі және 2023-2024 жылдарға арналған «БЖЗҚ» АҚ тәуекелдер картасы қаралды;

3) Қорда Ішкі аудит қызметі бар, ол «БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесі бекітетін ішкі аудиттің жылдық жоспарына сәйкес аудиторлық тексерулер жүргізеді және олардың дайын болуына қарай Қор Басқармасына Қор қызметіндегі кемшіліктер туралы тұжырымдар мен жақсарту бойынша ұсынымдарды қамтитын тексеру нәтижелері бойынша есептер ұсынады. Аудиторлық тексерулер нәтижесі бойынша есептердің деректері 2023, 2024 жылдар ішінде және 2025 жылдың бірінші жартыжылында СКБ-ге тұрақты түрде берілді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі сараптау кезінде пайдаланылды;

4) тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алуды (бұдан әрі – ТЖҚ) Қор Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 тамыздағы № 192 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің, оның ведомстволарының, оның құрылымына кіретін ұйымдардың және дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне тиесілі немесе оның сенімгерлік басқаруындағы заңды тұлғалардың, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді иеленуі қағидаларына (бұдан әрі – ҚРҰБ Сатып алу қағидасы), «БЖЗҚ» АҚ-да тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру және өткізу қағидаларына (бұдан әрі – Қордың сатып алу қағидалары), Басқарманың 10.06.2020 жылғы №43 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да азаматтық-құқықтық шарттарды/келісімдерді әзірлеу, келісу, қол қою, тіркеу, бұзу және олардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру нұсқаулығына сәйкес жүзеге асырады.

«БЖЗҚ» АҚ Басқарма Төрағасының 07.11.2024 жылғы №591 бұйрығымен бекітілген 2025 жылға арналған тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алу жоспары 13.11.2024 ж. БЖЗҚ интернет-ресурсында және ҚРҰБ сатып алу порталында орналастырылған.

Тауар бірлігі бағасының негізсіздігіне, сатып алу бойынша тауарлардың нарықтық құнының жоспарланған құнына сәйкес келмеуіне, Бөлімшелерге бекітілген сметалық тағайындауларға байланысты тәуекелдер анықталған жоқ.

«Сатып алуды бәсекелес жеткізушіге тиесілі ететін техникалық ерекшеліктерде «қайрау» деп аталатын сипаттамалардың болуы; «мемлекеттік аудит органдары тарапынан камералдық бақылау нәтижелері бойынша сатып алуды қайта қарау немесе күшін жою деректерінің болуы» индикаторлары бойынша Қорға қатысты төмендегілер белгіленеді. «БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің 28.10.2022 жылғы №10 шешімімен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі туралы ережеге және «БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің 13.10.2023 жылғы №12 шешімімен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесін ұйымдастыру қағидасына сәйкес СКБ Қор сатып алатын тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуға камералдық бақылауды жүзеге асырады. Мәселен, 2024 жылы СКБ Бөлімшелер бюджет орталықтары болып табылатын сатып алу бойынша сатып алуды ұйымдастырушыларға 3 қызметтік жазба жолдады.

Жалпы алғанда, ТЖҚ сатып алуларына камералдық бақылау жүргізу нәтижесінде анықталған ұқсас бұзушылықтардың алдын алу шарасы ретінде СКБ бюджеттік орталықтарға/филиалдарға ҚР заңнамасы талаптарының тиісінше орындалуын бақылауды күшейту және техникалық ерекшеліктерді жасау процесіне, әлеуетті жеткізушілердің өтінімдерін қарауға және Қордан ТЖҚ сатып алудың өзге де процестеріне тартылған бағынышты тұлғалармен тиісті оқыту жүргізу қажеттілігі туралы 13.05.2024 жылы **2023 жылы 2024 жылғы 1-тоқсанда анықталған бұзушылықтар тізбесімен және 13.02.2025 жылы 2023, 2024 жылдары және 2025 жылғы қаңтар-ақпанда анықталған бұзушылықтар тізбесімен** қызметтік жазба жіберді.

Қордың Сатып алу қағидаларының 112-тармағына сәйкес ОА және филиалдардың электрондық сатып алу рәсімдерін ұйымдастыру және өткізу үдерісіне бірыңғай және кешенді тәсілді қамтамасыз ету мақсатында ОА БО жылына кемінде 1 (бір) рет Филиалдарға электрондық сатып алу бейіні бойынша ТЖҚ бойынша біріздендірілген талаптар бойынша ұсынымдар береді, оларды басшылыққа ала отырып, Филиал ТЕ әзірлейді. Бұл норма 2023 жылы СТИС нәтижелері бойынша СКБ ұсынымына сәйкес енгізілді. Осы норманың орындалуын қамтамасыз ету мақсатында 2024 жылғы 22 мамырда СКБ ағымдағы жылы филиалдар үшін сатып алу бейіні бойынша біріздендірілген талаптарды жаңарту бойынша ҚҚД және ИДҚД-ға сұратулар жолданды. Сондай-ақ СКБ ҚҚД, ИДҚД, ҚБД және ҚД-ға ұқсас қызметтік жазба жіберді. Ұсынылған жауаптарға сай тиісті біріздендірілген талаптар қалыптастырылды/өзектендірілді.

СКБ талдауы аясында Қордан ТЖҚ сатып алу аясында 4 шағым қаралды, - ұсынымдар бұрын 2024 жылғы «БЖЗҚ» АҚ бөлімшелерінің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері туралы №2 сараптамалық анықтамада берілді;

5) *«мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдарын тексеру кезінде бұзушылықтарды анықтау деректерінің болуы», «өнім берушінің тауарды жеткізу, жұмыстар мен қызметтер көрсету шартынан туындайтын міндеттемелерді уақытылы және сапалы орындауы», «жеткізу шартының талаптарын тиісінше орындамаған өнім берушілерге қатысты ден қою шараларын уақытылы және толық қолдануы»* Әдістемелік ұсынымдарына сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің индикаторлары бойынша СКБ 4 мемлекеттік органдардың тексерулерінің материалдары мен нәтижелерін, Қордың проблемалы активтер комитеті отырыстарының 45 хаттамасын қарады – сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ. 2024 жылы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдары Қорды тексерген жоқ;

6) *«сатып алатын тауарлар мен қызметтер саны мен көлемінің олардың нақты қажеттілігіне (табиғи нормаларға) сәйкес келмеуі»* сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің

индикаторы бойынша Әдістемелік ұсынымдарға сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ;

7) «банктердің ағымдағы шоттарында уақытша бос ақша қаражатын орналастыру тәртібіне, мониторинг жүргізу, бақылаудың тиісті шараларына және уәкілетті тұлғалардың дербес жауапкершілігіне регламент белгілейтін бекітілген құжаттың болмауы» сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің индикаторы бойынша Әдістемелік ұсынымдарға сәйкес СКБ 25.04.24 ж. Қордың ІНҚ-сына ағымдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама аясында Инвестициялық портфельді сараптау басқармасына «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ меншікті активтерін басқару қызметін жүзеге асыру регламентінің жобасында уақытша еркін ақшалай қаражатты орналастыру тәртібін регламенттеу бойынша ұсынымдармен қызметтік жазба жолдады; қажетті нормалар «БЖЗҚ» АҚ Басқармасының 2024 жылғы 29 мамырдағы №42 хаттамасымен бекітілген көрсетілген регламентте көзделген.

8) 2017 жылғы 28 наурыздағы «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының меншікті активтерін сенімгерлік басқару шартына сәйкес меншікті активтер ҚР Ұлттық Банкінің (сенімгерлік басқарушы) сенімгерлік басқаруға берілді және сенімгерлік басқаруда 29.12.2023 ж. бастап Шартты бұзу туралы хабарламаға қатысты 01.12.2023 ж. №05-4-02/656 ҚРҰБ хатына сәйкес осы Шарт бұзылғанға дейін болды.

Қордың Директорлар кеңесінің 08.01.2024 ж. №1 шешімімен мыналар бекітілді:

- Меншікті активтер есебінен сатып алу рұқсат етілген қаржы құралдарының тізбесін, инвестициялау лимиттерін, меншікті активтерге қатысты инвестициялық қызметтің талаптары мен шектеулерін айқындауға арналған Қордың инвестициялық стратегиясы;

- Қордың меншікті активтерін инвестициялау мақсаттарын, бағыттарын, инвестициялау объектілерінің тізбесін, БЖЗҚ меншікті активтеріне қатысты инвестициялық қызметтің талаптары мен шектеулерін, БЖЗҚ меншікті активтерін хеджирлеу және әртараптандыру талаптарын айқындайтын «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының меншікті активтерін инвестициялау саясатына өзгерістер мен толықтырулар.

«БЖЗҚ» АҚ Басқармасының 29.05.2024 ж. №42 хаттамасымен «БЖЗҚ» АҚ меншікті активтерін басқару қызметін жүзеге асыру регламенті бекітілді, ол Қордың меншікті активтерін (инвестициялық портфельін) өз бетінше басқару бойынша және/немесе Қордың меншікті активтерін (инвестициялық портфельін) сенімгерлік басқару арқылы Қор қызметінің талаптары мен тәртібін, сондай-ақ Қордың уәкілетті органдары мен құрылымдық бөлімшелерінің қарым-қатынас жасау тәртібін және Қордың меншікті активтерін басқару қызметін жүзеге асыру барысында Қордың құқықтары мен міндеттерін белгілейтін талаптарды айқындайды.

Ағымдағы талдау аясында Қордың меншікті активтерінің инвестициялық портфеліне 3 талдау, Инвестициялық комитет отырыстарының 6 хаттамасы қаралды, - сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

7. Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасау:

Шарттарды жасау тәртібі Басқарманың 10.06.2020 жылғы №43 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да азаматтық-құқықтық шарттарды/келісімдерді әзірлеу, келісу, қол қою, тіркеу, бұзу және олардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру нұсқаулығымен көзделген, оған сәйкес бюджет орталықтары Қор жасайтын азаматтық-құқықтық шарттарды/келісімдерді әзірлеу кезінде және келісуге жіберілгенге дейін оларға сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені енгізуге міндетті (Басқарманың 13.12.2023 жылғы №92 хаттамасымен бекітілген толықтырулар редакциясында). СКБ 306 шартты қарады, сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Қор контрагенттермен немесе үшінші тұлғалармен жасаған шарттар (келісімшарттар, келісімдер) бойынша туындайтын не зиян келтіру салдарынан міндеттемелерден шығатын дауларды сотқа дейін және сот арқылы шешу тәртібімен Қорда талап-шағымдық жұмыс жүргізу тәртібі Басқарманың 24.10.2023 жылғы №79 хаттамасымен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да талап-шағымдық жұмысты жүзеге асыру қағидасымен көзделген. ҚҚД жұмылдырылған

Қордың қаржы-шаруашылық қызметі бөлігіндегі талап қою жұмысы 2024 жылы 2 контрагентке қатысты жүргізілді, сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

8. Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану:

СКБ Бөлімшелер пайдаланатын 30 ақпараттық жүйелерді қарады.

«Жобаны қосарланған қаржыландыру», «IT-саланың дамуына әсер етпейтін жобаларды қаржыландыру», «қызметтер құнының негізділігін тексеру тетігінің болмауы, нарықта IT-өнімнің түпкілікті құнын жасанды түрде көтеруге ықпал ететін осындай әзірлемелердің болуы», «зияткерлік меншік нысаны ретінде тікелей шарт жасау арқылы бір көзден сатып алу тәсілімен мемлекеттік сатып алу арқылы сатып алу», «әлеуетті жеткізушілер ретінде конкурсқа үлестес ұйымдар қатысқан кездегі жасанды бәсекелестік», «ақпараттық жүйелердің ашық болмауы», «талап етілмеген ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалануға берілмеген ақпараттық жүйелерді пайдалану», «ақпараттық жүйелер аудитінің болмауы», «ақпараттық жүйелердің қайталануы» индикаторлары бойынша тәуекелдер анықталған жоқ.

9. Ұйымдастыру-басқару қызметінен туындайтын басқа мәселелер:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша жұмысты ұйымдастыру:

Қордың Директорлар кеңесінің 28.10.2022 жылғы №10 шешімімен Қорда сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің функцияларын орындайтын құрылымдық бөлімше болып табылатын СКБ құрылды.

Қордың Директорлар кеңесінің 26.12.2022 жылғы № 14 шешімімен 2023 жылға «БЖЗҚ» АҚ-да сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша іс-шаралар жоспары бекітілді; Директорлар кеңесінің 11.12.2023 жылғы №15 шешімімен 2024 жылға «БЖЗҚ» АҚ-да сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша іс-шаралар жоспары бекітілді, Қордың Директорлар кеңесінің 09.12.2024 жылғы № 20 шешімімен 2025 жылға «БЖЗҚ» АҚ-да сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді. 2022, 2023, 2024 жылдары сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жүргізілген іс-шаралар бойынша есептер Қордың Директорлар кеңесіне уақытылы жіберілді және Қордың интернет-ресурсының арнайы бөлімінде орналастырылды.

2023, 2024 жылдары, 2025 жылғы 1, 2 және 3 тоқсандарда СКБ Қордың Басқарма Төрағасының 15.02.2023 жылғы №168, 15.01.2024 жылғы №46 бұйрықтары негізінде 2022, 2023, 2024 жылдардағы «БЖЗҚ» АҚ бөлімшесі мен филиалдарының қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі сараптау жүргізді, сараптамалық анықтамаларға қол қойылды, «БЖЗҚ» АҚ бөлімшелерінің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі сараптау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою бойынша іс-шаралар жоспарлары, орындалуы туралы ақпарат дайындалып, Қордың интернет-ресурсының арнайы бөлімінде уақытылы орналастырылды.

2023, 2024 жылдары СКБ тұрақты түрде Уәкілетті тұлғалармен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті арттыру бойынша оқыту жүргізді. 2024 жылдың 2 тоқсанында «БЖЗҚ» АҚ «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасы және ІНҚ» тақырыбында қызметкерлерді қашықтықтан оқытуды ұйымдастырды және өткізді.

Уәкілетті тұлғалар Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңының 12-бабында көзделген сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы келісімге қол қойып, Қорға ұсынды; Бөлімшелерде жұмыс істейтін Уәкілетті тұлғалардың жаңартылған («Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚРЗ-ға құмар ойындарға және (немесе) ойын мекемелеріне бәс тігуге қатысу бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер бөлігінде толықтырулар¹ енгізілуіне байланысты) келісімдерінің болуын СКБ

¹ толықтырулар «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ойын бизнесі, лотерея қызметі, денсаулық сақтау, мемлекеттік еңбек инспекциясы, мемлекеттік бақылау және артық заңнамалық регламенттеуді болдырмау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының 2024 жылғы 8 шілдедегі № 116-VIII ҚРЗ заңымен енгізілді

тексерді; сондай-ақ Уәкілетті тұлғалардан заңды тұлғаларға қатысудың, кәсіпкерлік қызметті, еңбек қызметін жүзеге асырудың болуын / болмауын растайтын Egov сайтынан / ұялы қосымшасынан скриншоттар сұралды және тексерілді – бұл бөлімде сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау деректері **анықталған жоқ**.

Бөлімшелер қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасағаны үшін әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке тарту деректері **анықталған жоқ**.

СКБ Бөлімшелерде жұмыс істейтін Уәкілетті тұлғалардың және олардың жұбайларының активтері мен міндеттемелері/табысы мен мүлкі туралы декларацияны тапсырғаны туралы хабарламаларды сұрады және тексерді, бұл бөлікте қаржылық бақылау шараларын сақтамау деректері анықталған жоқ.

Қордың интернет-ресурсында Қордың лауазымды тұлғалары, қызметкерлері дайындап жатқан, жасап жатқан немесе жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылығы туралы ақпаратты беруге арналған байланыс арналары мен құралдары (сыбайлас жемқорлық және алаяқтық мәселелері бойынша жедел желі, электрондық пошта мекенжайы, пошта мекенжайы, Байланыс орталығының нөмірі) туралы ақпарат баяндалған. Сондай-ақ, аталған ақпарат Қор филиалдарының кеңселеріндегі ақпараттық стендтерде орналастырылған.

Сыбайлас жемқорлық деректері туралы хабарлаған тұлғаларды заңсыз жазалаудан, жұмыстан шығарудан немесе қысым көрсетудің басқа шараларынан қорғаудың құқықтық тетіктері «БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесінің 13.10.2023 жылғы №12 шешімімен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесін ұйымдастыру қағидасында және Директорлар кеңесінің 09.08.2023 жылғы №9 шешімімен бекітілген «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл нұсқаулығында көзделген.

2024 жылы аталған байланыс арналары бойынша Қордың лауазымды тұлғалары, қызметкерлері жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары туралы хабарламалар түскен жоқ; жеке және заңды тұлғалардан, оның ішінде БАҚ-та Қор қызметкерлеріне қатысты сыбайлас жемқорлық сипатындағы заңсыз әрекеттер туралы шағымдар **анықталған жоқ**.

10. Қызмет ашықтығы мен жариялылығын қамтамасыз ету: www.enpf.kz интернет-ресурсына Қазақстан Республикасының «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» заңының 16-бабы 8-тармағының талаптарына және Директорлар кеңесінің 17.07.2019 жылғы №5 шешімімен бекітілген «БЖЗҚ» АҚ-да ақпарат ашу қағидасының ережелеріне және «БЖЗҚ» АҚ сыртқы және ішкі есептілік тізбесіне сәйкес барлық ақпарат орналастырылады.

Қордың Басқарма Төрағасының блог-платформасы 2017 жылдан 2021 жылға дейінгі кезеңде www.enpf.kz интернет-ресурсында жұмыс істеді. 2021 жылдан бастап электрондық үкіметтің ашық диалог интернет порталында «БЖЗҚ» АҚ Басқарма Төрағасының блог-платформасы арқылы келіп түскен сұраныстарға жауаптар ұсынылады.

Қор депозитарийдің интернет-ресурсында қаржылық есептілікті жариялайды және өзінің интернет-ресурсында қаржылық есептілікті, аудиторлық есепті, Қордың ішкі құжаттарын Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен және мерзімдерде орналастырады. Осылайша, 2024 жылы қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында:

2023 жылғы меншікті активтер бойынша аудиторлық есеп;

- 2023 жылдың қорытындысы бойынша 2022-2026 жылдарға «БЖЗҚ» АҚ даму жоспарының орындалуы туралы есеп;

- 2023 жылдың қорытындысы бойынша даму жоспарының іске асырылуына мониторинг жүргізу және бағалау жөніндегі ақпарат;

- Түзетілетін 2024 жылға арналған 2022-2026 жылдарға «БЖЗҚ» АҚ даму жоспарына ағымдағы түзету (өзгерістер мен толықтырулар);

- Түзетілетін 2024 жылға арналған 2022-2026 жылдарға «БЖЗҚ» АҚ даму жоспарына ағымдағы түзету (өзгерістер мен толықтырулар);

- Жоспарланған 2025 жылға арналған 2022-2026 жылдарға «БЖЗҚ» АҚ даму жоспары орналастырылды.

2024 жылы Қордың интернет-ресурсында мынадай ақпарат орналастырылды/жаңартылды:

- 2024 жылғы динамикадағы зейнетақы активтері туралы қордың көрсеткіштері;
- 2024 жылғы Қазақстан Республикасының облыстары/қалалары бойынша зейнетақы жинақтарының көлемі және жеке зейнетақы шоттарының саны туралы есептер;
- 2024 жылдың кез келген айының алғашқы күндеріндегі жағдай бойынша «БЖЗҚ» АҚ зейнетақы активтерінің инвестициялық портфелінің құрылымы;
- 2024 жылғы зейнетақы активтері бойынша жылдық аудиторлық есеп;
- 2022-2026 жылдарға арналған БЖЗҚ-ның Корпоративтік стратегиясы;
- жылдық есептің жария нұсқасы;
- Жылдық актуарлық есеп;
- Орнықты даму бойынша ақпарат;
- Әлемнің зейнетақы жүйелері туралы ақпарат.
- Қор қызметтерін тұтынушыларға арналған әдістемелік материалдар;
- НҚА және ІНҚ;
- Қордың ұйымдық құрылымындағы өзгерістер.

Қор жанында 2017 жылдан бастап мүдделі тараптармен тиімді қарым-қатынасты қамтамасыз ету, халықтың мәселелерін барынша қамту, жинақтаушы зейнетақы жүйесі (бұдан әрі – ЖЗЖ) бойынша азаматтық қоғамның (салымшылар мен алушылардың) пікірін зерделеу, ЖЗЖ жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу, бірыңғай ақпараттық кеңістікте ЖЗЖ жұмысының қағидаттарын түсіндіру мақсатында Қоғамдық кеңес жұмыс істейді. 2024 жылы Қоғамдық кеңестің жұмысы Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамдық кеңес туралы ереженің талаптарына сәйкес қаралатын мәселелер аясында жалғасты (www.enpf.kz интернет-ресурсының «Қоғамдық кеңес» бөлімінде орналастырылған).

Бұл бағыт бойынша тексерілген Бөлімшелер қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері **анықталған жоқ**.

2024 жылы «БЖЗҚ» АҚ бөлімшелерінің қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне осы ішкі талдау нәтижелері бойынша тәуекелдер картасы анықталған тәуекелдердің болмауына, осыған орай орындауға ұсынымдардың болмауына байланысты жасалмаған.

Қосымша:

- 1) Сарапталған НҚА және ІНҚ тізбесі;
- 2) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі сараптау қорытындысы бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдар тізбесі.

Басқарма Төрағасы

Ж. Курманов

*Орынд. А.С. Жукенова
тел.8 (727) 331 66 99
ішкі 7736*